

VIURE I MORIR A LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA (1936-1939)

El taller de l'historiador ***Viure i morir a la guerra civil espanyola (1936-1939)***, que tracta la vida quotidiana a la rereguarda i al front durant aquesta conflagració, està adreçat a alumnes de secundària obligatòria i postobligatòria. Té una durada de dues hores i es realitza a partir de la informació inicial obtinguda als diferents espais que, referits a la Guerra Civil, es troben al Museu d'Història de Catalunya, i de l'aproximació empàtica a les vivències de quatre protagonistes anònims de la guerra, els jocs de simulació i les activitats didàctiques realitzades amb fonts primàries –documentals o materials– dins l'aula taller del Museu.

Edat: Adreçada als alumnes de segon cicle d'ESO i Batxillerat.

Durada: 2 hores.

Material necessari: Durant la visita es treballen unes fitxes que orienten la recerca. Us heu de descarregar el dossier a la pàgina web de l'activitat i portar-ne una còpia el dia de la vista.

1. Quins continguts estructuraren l'activitat

El taller s'endinsa en un període històric molt concret a través dels testimonis de quatre persones reals. Els principals continguts que estructuraren l'activitat són:

- Les causes i les conseqüències de la Guerra Civil espanyola (1936-1939)
- Les característiques de la vida quotidiana durant la Guerra Civil a la rereguarda i al front.
- El canvi cultural i noves funcions de les dones en la vida pública i en la producció durant la guerra.
- Contrastos socials entre classes benestants i classes populars en la vivència de la guerra.
- La violència interna, els aspectes militars de la guerra i les conseqüències ideològiques i polítiques de la victòria franquista.

2. Com és la dinàmica de l'activitat?

El taller de l'historiador s'estructura a partir de la investigació sobre quatre personatges, mitjançant l'articulació de quatre equips de treball cooperatiu. En ells, els alumnes analitzaran les causes i viuran les conseqüències i les implicacions complexes del fet de la guerra. Cada personatge és caracteritzat per una sèrie d'atributs-tipus, exponents de diferents aspectes de la vida quotidiana a la rereguarda i al front.

• *Maria: sobreviure a la rereguarda:* la fam, la carestia d'aliments i el paper participatiu i solidari de la dona a la rereguarda.

- *Teresina: la resistència de la població civil:* la por, els refugiats i els bombardeigs a la població civil a la rereguarda.
- *Jaume: voluntari al front:* la duresa i la crueltat de la vida al front.
- *Miquel: mestre, soldat i presoner:* l'escola i els camps de presoners durant la guerra i la repressió políticoideològica a la immediata postguerra.

Per tal d'aconseguir una millor assimilació dels diferents conceptes per part dels/de les alumnes, fóra interessant, per bé que no imprescindible, que prèviament a la realització de l'activitat al museu s'haguessin treballat a l'aula les següents nocions:

- El concepte de successió històrica.
- El concepte de causa i d'efecte.
- Els conceptes de monarquia, república i dictadura; feixisme i parlamentarisme.
- Els fets més importants de la II República Espanyola. Els blocs ideològics i els seus plantejaments polítics.
- Els conceptes de guerra, guerra civil i revolució.
- La utilització de mapes i plànols tot tenint en compte els signes convencionals.

3. Què aprendrem?

A partir de la dinàmica participativa que planteja l'activitat i de la intervenció de l'educador del Museu els alumnes aprenen a:

- Identificar les relacions de causa-efecte en l'esclat de la Guerra Civil Espanyola (1936-1939).
- Conèixer les característiques de la vida quotidiana durant la Guerra Civil Espanyola a la rereguarda: les dificultats de la subsistència, l'escolarització, etc.
- Reconèixer el canvi cultural i noves funcions de les dones en la vida pública i en la producció durant la guerra.
- Conèixer la vida quotidiana dels soldats durant la Guerra Civil Espanyola al front.
- Acceptació de normes de treball basades en el diàleg i exemptes d'estereotips sexistes.
- Sensibilitzar-se amb l'experiència de la Guerra Civil Espanyola per a poder acostar-se al significat de les que ara tenen lloc en d'altres indrets.

4. Competències bàsiques

- Interpretar els canvis i continuïtats dels fets i fenòmens històrics, contextualitzar-los, establir relacions de simultaneïtat entre diferents territoris, per comprendre'n la multicausalitat històrica.
- Plantejar-se preguntes i hipòtesis sobre un fet o fenomen històric i seleccionar i analitzar diferents fonts per interpretar el passat.
- Aplicar els procediments de la recerca històrica a partir de la formulació de preguntes i l'anàlisi de fonts, per interpretar el passat.
- Justificar les interaccions entre l'individu i la societat en el temps històric.
- Valorar el sistema democràtic partint del coneixement dels sistemes polítics per esdevenir futurs ciutadans crítics.